

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenišstvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Prantškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrančnih pismen ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani po UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. čeh. rač. 11.197. Telefon 3112.

ČLANSTVU!

Z nekim obotavljanjem smo se odločili za poziv, ki terja od vas novih žrtev. Vemo kaj to ob sedanjem gmotnem položaju učiteljstva pomeni in le globoko prepričanje o nujnosti in upravičenosti stvari nas je napotilo k temu koraku.

Priznajmo, zadnje čase smo skoroda pozabili na svoji socialni ustanovi: na Učiteljski dom v Ljubljani in Mariboru. Nič več ne beremo pogostih izkazov o darovih zanj. Koliko sil posveča učiteljstvo drugim ustanovam in namenom, nase pa pozablja! Ali smo res obsojeni, da ostanemo sredi poto do cilja?

Roko na srce! Koliko veljajo razlogi, ki jih navajamo v opravičilo? Ni-li bila beda stalen gost v učiteljskih domovih, v prejšnjih časih nič manj kot danes — in vendar je učitelj rad žrtvoval svoj obolus v prid skupne stvari? — Pa čemu naj žrtvujem, ko ne bom deležen ugodnosti? — Ne tako! Pojmujmo tovarištvo nekoliko globlje. Ali smo se kdaj obotavljali sprejeti sadove dnevnega truda idealnih naših stanovskih delavcev? — Čast tovariščam, ki v tem oziru marsikaterega tovariša prekašajo v širokosrčnem pojmovanju stanovskih dolžnosti.

Ne pozabljajmo tudi, da domova ne bosta služila le učiteljskim otrokom. Ali ne čutimo prav živo vsi potrebe po nekem domu kot središču stanovskega življenja, kot shajališču in zavetišču učiteljstva, ki bi tudi na zunaj bil častna priča naše moči in solidarnosti? Ali naj ostane vedno tako, da iščemo ob priliki tečajev, sestankov, prireditvev gostoljubja vsepovsod, ali pa trosimo denar v gostilnah, ker nimamo lastne strehe? Čim realnejši postajamo v pojmovanju svojih poklicnih nalog, tem živjeje se poraja želja po raznih strokovnih tečajih. S specializacijo bo rastlo vsako leto njih število. Priznajte, lasten dom bi nam omogočil marsikako koristno akcijo, ki brez njega ni izvedljiva. Zato vsi in vsak na delo!

Tovariši, tovarišice! Stavimo si kot cilj, da v dobi enega leta omogočimo realizacijo projektov, ali se ji vsaj odločno približamo.

Leto 1929, naj bo posvečeno najživahnjejši akciji v prid obeh domov. Letos naj stoji v društvenem in stanovskem življenju ta misel povsod v ospredju. Naj ne mine prilika, da se je ne bi spomnili. Podpirajmo čim izdatneje gospodarske akcije obeh društev in odpirajmo jima s tem nove vire dohodkov. Zgodovina našega stanu priča, da smo z združenimi silami in z enotno voljo dosegli marsikaj, kar se nam je sprva zdelo nemogoče. V veliki veri je zmaga! Skeptiki naj umolknejo. Kjer je dvom v začetku, je ideja že pokopana.

Da preidemo čimprej od besed do dejanj, da v samem začetku celi akciji izvojimo odločen uspeh, izdajamo ta apel na vse članstvo, ga pozivljamo in prosimo, da se ob priliki izplačila »razlik« spomni naših domov.

Vemo, da si je marsikateri tovariš že naročil najnujnejše stvari na račun te »razlike«, vemo pa tudi, da je večina od nas že obupavala nad njenim izplačilom, znano nam je nadalje iz mnogih izkušenj, da oni, ki ima malo, dostikrat raje in več da od onega, ki živi v izobilju. Ni res, da bi idealizem že bil izumrl v naših vrstah. Zato smo prepričani, da naš poziv ne ostane brez uspeha.

Nočemo pa enega: da bi se odzivali zopet le eni in isti, si mogoče od ust odtrgavali, dočim bi večina stala ob strani. Deviza naša bodi: Rad dam in dvakrat toliko dam, ako vem, da dajo tudi drugi, da moj dar ni le slučajen kamenček v skupni zgradbi, ampak važen in potreben donos. Zato predlagamo članstvu sledeče:

Zavežimo se, vsak posameznik s posebno zaveznico, da ob izplačilu razlik (v dveh obrokih) darujemo Učiteljskemu domu v Ljubljani, oziroma v Mariboru po 100 Din, 200 Din, ako se najde v vsaki oblasti vsaj 500 tovarišev in tovarišic, ki storijo isto. Obveznost za vplačilo zneska bi stopila torej šele v veljavo, ko je doseženo označeno število podpisov.

Vsaka oblast zbira za svoj dom. Prijave bi sproti izkazoval »Učiteljski Tovariš«. Plemenito tekmovanje naj bi se začelo med obema oblastima, med posameznimi okraji, društvi, šolami in člani, med tovariši in tovarišicami.

Ah je preveč, kar zahtevamo, ali se bomo varali v svojih upih? — Prepričani smo, da bo odziv častno izpričal upravičenost naše vere v stanovsko zavednost slovenskega učiteljstva. Računamo trdno vsaj na odziv onih, kojih razlika znaša 1000 Din in več. Oni pa, kojih razlika dosega 3000 Din, naj bi podpisali, ako le količkaj mogoče, obveznico za 200 Din. Prihodnji številki »Učit. Tovariša« bo priložen obrazec obveznice za vsakega člana. Vsaki šoli, kjer se je prijavil vsaj en obveznik, se dopoljeta dve položnici Učiteljskega doma v Ljubljani oziroma v Mariboru.

Tovariši, tovarišice! Storitve vsak svoje, da akcija čim lepše uspe. Vplivajte na sotovariše in jih pridobite za stvar. Smatrajte stvar kot častno zadevo našega stanu. Dokažite, da idealizem, s katerim se je nekdanj ponašal naš stan, še živi, živi tudi v vrstah mlajše generacije. Dokažite, da nejeverniki nimajo prav in da učiteljska solidarnost, tovarištvo, stanovska zavednost niso fraze, ampak realna sila.

Po sklepu seje ožjega sosveta Poverjenišstva UJU — Ljubljana, dne 31. januarja 1929.

Andrej Skulj, poverjenik.

Josip Kobal, tajnik.

LISTEK

ALBIN ČEBULAČ:

K Bregantovi „novi čitanki“.

Nova čitanka, ki ji pravzaprav polaga Bregant smernice v svojem delu »Elementarni razred«, (naj omenimo, da nam odpira ta nova šola nova pota na podlagi krepkega nazora v smislu delovne šole), hodi po globokomevajočem načelu: od lažjega do težjega, torej stopnjevanje po učenčevi zmožnosti. Kdor mu bo sledil z vso ljubeznijo do dela, bo žel brezdomno velike uspehe, in to — brez učenčeve muke. Koliko solza je bilo prelitih že ob »Abecedniku« in »Mojem prvemu berilu« in to, ker se stvaritelji teh knjig niso spustili tako globoko v dušo učenca prvega razreda, da bi zidali od spo-

daj navzgor. Zidali so od zgoraj navzdol, po načelu: taka je tiskana črka »A« in za pomni si to, trda butica.

Učenec si je moral brez nazora utepati v glavo te čudne spake, kateri posamezniki nismo predložili niti najmanj življenja. Nekaj časa je že šlo, potem se je pa naveličal utepati učenec v glavo to brezbrojno sodrgo, odpovedal je, onemogel, skratka: lenoba se ga je lotevala kakor plesen, lenoba — kakor pravijo — je pa vseh pregreh grdoba — in tako je koncem leta Janezek obsedel, obsedel drugo leto, dasi je šel na pot z navdušenjem, ki mu ga je navdahnila ob začetku leta gospodična učiteljica.

Zal, to navdušenje se je izrabilo ravno ko je prišel do one črke, kjer je lani odpovedal; morda je že zmogel, da je pridobil letos par črk več. Če bi precej v začetku leta, ko je bil svež in poln navdušenja, prišli pri tisti črki, kjer je zastal in potem dalje, bi se zmogel abecedo, ali kje se mo-

rejo ozirati tako nanj, ker je pa 35 novincev. Koncem konca — Janez večno v prvem razredu, kjer je dobil že domov pravico.

Vse to se je pričelo uvidevati. Po Bregantovi smernici naj bi se spremenila doseganja pot razvstitve abecede, in to pisane kakor tiskane oziroma obratno, v učenca dostopnejši obliki. Cilj mu je isti, kakor vsem metodikom, toda pot, ki do cilja dovede je drugačna. In to pot je ravno tisto večno gibanje, ki ji rečemo način podavanja, učiteljeva last, katero si je usmeril potom večletnega ugaubljanja v potenco učenčeve zmožnosti, v duševnost in rokotvornost, da se spusti v nižine učenčevega razvoja ter previdno izpopolnjuje učenčovo znanje, ga usposablja v vedno samostojnejšega, da se zna učenec tudi kasneje sam izpopolnjevati na vseh poljih ter postati koristen član človeške družbe.

Tov. Bregant dokazuje s svojim delom, da se je jako približal učenca. Delo je pred-

vsem pozdraviti, ker je prišlo od strokovnjaka podeželske šole, saj vidimo, da temelji na strogi podlagi: vse učence dovesti po najlažji poti do dobrih rezultatov. On vidi, koliko se brigajo podeželski starši za učence. Ko pride deček iz šole, ga pošljejo z bratom na pašo, dečlico pa k detetu, da ga varuje; učenec je prepričan samemu sebi, še posebej, če se zatakne za katero črko. Zato tudi ni čudo, če je v prvem razredu največ ponavljalec. Učitelj, opazuj učence, kje so se zatakli in pomagaj jim z vso gorečnostjo, da jih rešiš morda večne propasti, tako bi rekli. Ali pomislimo: utepamo jim še vedno po sedanjih metodi črko v glavo. Učiteljica je tudi natrpna: glava pri glavi, ta zna, drugi zopet ne, pouk je morda direktna na dan samo pol ure. En sam zaostali ptič ti vzame četrte ure kakor da bi mignil, in takih je dosti, dosti — časa malo, črk pa še veliko...

(Konec prihodnjic.)

Pred ustanovitvijo „Učiteljske gospodarske poslovalnice“ v Ljubljani.

Pravila „Učiteljske gospodarske poslovalnice“ v Ljubljani

registrirane zadruga z omejeno zavezo.

I. Tvrdka in sedež zadruga.

§ 1.

Tvrdka zadruga se glasi: »Učiteljska gospodarska poslovalnica, registrirana za druga z omejeno zavezo«. Zadruga ima svoj sedež v Ljubljani.

II. Namen zadruga.

§ 2.

Zadruga ima namen izvesti koncentracijo vsega gospodarskega snovanja svojih članov. To bo dosegala zlasti s posredovanjem med člani in tvrdkami s šolskimi potrebščinami, z organiziranjem naročil svojih članov; z ureditvijo stalne razstave učil in učnih potrebščin konkurirajočih tvrdk v Ljubljani in Mariboru; z lastnim zalaganjem knjig, tiskovin in šolskih potrebščin; s pridobitvijo tiskarskega podjetja v svrhu pospeševanja pridobitke svojih članov; z ustanovitvijo združnih razprodajalnic v Ljubljani in Mariboru in z organizacijo poslovalnega urada v Ljubljani in Mariboru med člani in tvrdkami.

III. Članstvo.

§ 3.

Član je vsak organiziran od Udruženja jugoslovenskega učiteljstva in poverjenišstva Ljubljana. Zadrugnikov sprejem pa dobi šele tedaj pravno moč, kadar ga je sprejelo načelstvo in kadar je zadrugnik podpisal pristopnico k zadrugi in plačal polni delež.

§ 4.

Kadar je sprejem pravomočen, sprejme zadrugnik od zadruga člansko legitimacijo, ki obsega: natančno ime in naslov, potrdilo vpisa v imenik zadrugnikov in potrdilo vplačil deležev in vpisnine.

§ 5.

Članstvo preneha s smrtjo ter z izstopom ali izključitvijo iz učiteljske organizacije.

Kdor hoče izstopiti, mora vsaj 6 mesecev pred potekom leta pisмено prijaviti izstop, a članstvo preneha šele koncem leta.

Načelstvo lahko izključi člana, kateri krši pravila ali sklepe obnih zborov ali če škoduje koristim ali ugledu zadruga. Izključeni se lahko pritoži zoper izključitev na nadzorstvo, ki o tem končno veljavno odloči.

§ 6.

Umrli, izstopivši in izključeni člani kakor tudi njihovi pravni nasledniki nimajo do premoženja zadruga nikakih pravic. Vplačani deleži pa se jim izplačajo po poteku jamstvene dobe, kolikor jih izkazuje bilanca za leto, v katerem je prenehalo članstvo.

IV. Zadrugni deleži.

§ 7.

Vsak zadrugnik mora vplačati vsaj en zadrugni delež v znesku 5 Din.

Zadruga ima za svoje člano register, v katerega zapisuje članovo ime, stan, bivališče in dan pristopa.

Zadruga deležev niti ne obreštuje niti ne izplačuje na nje dividendo.

V. Zaveza zadrugnikov.

§ 8.

Zaveza zadrugnikov je omejena v zmislu zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70.

Zadruga jamči za vse svoje obveze v prvi vrsti s svojim lastnim imetjem. Če bi pa za poravnane vseh zadrugnih obvez ne zadostoval pravilni dobiček tekočega leta, rezervni sklad in drugo zadrugno imetje, se seže na zadrugne deleže. Če pa vse to ne bi pokrivalo zadrugnih obvez, se nadaljna plačila razdeli na posamezne zadrugnike v okviru njihovega jamstva.

§ 9.

Vsak zadrugnik jamči ob konkurzu ali likvidaciji zadruga za njene obveze ne le s svojimi deleži, temveč še z nadaljnjim zneskom v enaki višini.

Bilanca, dobiček in izguba.

§ 10.

Na koncu vsakega upravnega leta, ki se šteje od 1. januarja do 31. decembra, sklene upravni svet račune in sestavi bilanco na ta način: med aktiva se vpiše gotovina, vrednostne listine po kurzu 31. decembra, nepremičnine, premičnine ter aktivne terjatve za druge. Med pasiva se vpišejo: zadrugni deleži, zadrugni dolgi, pasivne terjatve in rezervni sklad. To, kar ostane aktiv po odbitku pasiv, je čisti dobiček dotičnega leta.

§ 11.

Račune in bilanco izvede upravni svet vsako leto do konca aprila. V začetku maja predloži elaborat članom po učiteljskih družstvih v pretres ter končno v odobritev občnemu zboru.

§ 12.

Razdelitev čistega dobička je zadeva občnega zbora. Od čistega dobička se pripiše 50% rezervnemu zakladu, 50% po enakih delih »Učiteljskima domovima« v Ljubljani in Mariboru.

Rezervni sklad je last zadruga in ga v nikakem primeru ne sme razdeliti med člane.

§ 13.

Zadruga upravlja svoja opravila samostojno s sodelovanjem zadrugnikov.

Njeni organi so:

1. Upravni svet.
2. Nadzorstvo.
3. Občni zbor.

1. Upravni svet.

§ 14.

Upravni svet nastavlja in odpušča potrebne uradnike in druge uslužbence, določa njihovo področje in jim odmerja plačo. Legitimira se vsi uslužbeni po pisnem dekretu, ki ga sprejmejo pri imenovanju, odnosno po primernem pooblastilu, ki označuje njihove morebitne pravice, zastopati zadrugo na zunaj (§§ 16., 26. zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70.).

Noben zadrugni uslužbenec ne sme sprejeti nobene provizije niti v lastnem imenu, niti na lasten račun skleniti nobenega trgovskega opravila, s kakršnim se ovi zadruga, pa tudi ne sme biti v nikakih osebnih poslovnih zvezi s kakim drugim podjetjem iste smeri.

§ 15.

Upravni svet sestoji iz petih članov, ki jih voli občni zbor izmed zadrugnikov z absolutno večino oddanih glasov za dobo treh let. Ako se pri prvi volitvi ne doseže absolutne večine, se mora vršiti obvi volitev med onimi, ki so dosegli relativno največje število glasov. Ob enakem številu odloči žreb.

Vsako leto izstopi ena tretjina članov upravnega sveta in se voli na novo. Prvo in drugo leto določijo žreb dotične člane upravnega sveta, ki izstopijo, v zadnjem pa izstopi ostali. V nadaljnjih letih izstopijo tisti, ki so že tri leta člani upravnega sveta. Izstopivši člani upravnega sveta se smejo na novo voliti.

Člani upravnega sveta ne prejemaajo nagrad ali taktijem.

§ 16.

Upravni svet izvoli izmed upravnih svetnikov predsednika in njegovega namestnika z absolutno večino glasov. Glede ožje volitve veljajo ista določila kakor pri volitvi upravnega sveta (§ 17.).

Najstarejši upravni svetnik skliče sejo upravnega sveta v svrhu konstituiranja ter predseduje do izvolitve predsednika in njegovega namestnika.

§ 17.

Člani upravnega sveta se morajo takoj po izvolitvi naznaniti za vpis v zadrudni register; v dokaz izvolitve se predloži volilni zapisnik, ki ga morajo podpisati predsednik občnega zbora in dva zadrudnika.

§ 18.

Upravni svet je načelstvo zadruga v zmislu § 15. zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, z vsemi v tem zakonu določenimi pravici in dolžnostmi.

Upravni svet podpisuje ime zadruga na ta način, da se podpiše predsednik in še en upravní svetnik pod zadrudno tvrdko.

§ 19.

Upravni svet rešuje v svoje področje spadajoče zadeve na sejah, na katerih predseduje predsednik; navzočna morata biti poleg predsednika še dva upravní svetnika, da so sklepni. Sklepa se z absolutno večino glasov. Ako je enolok glasov, odloči predsednik, ki vsekdar glasuje.

O vsaki stvari upravnega sveta se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo vsi navzoči upravní svetniki.

§ 20.

V slučaju stalnega zadržka, izstopa ali smrti posameznega upravnega svetnika se mora upravní svet sporazumno z nadzorstvom za čas do prihodnjega občnega zbora dopolniti s kooptacijo. Upravni svet mora skrbeti, da se novi član upravnega sveta vpiše v zadrudni register.

§ 21.

Upravni svet kakor tudi vsak posamezni upravní svetnik se more po sklepu občnega zbora tudi odstaviti, preden poteče poslovna doba. Isto velja tudi za člane nadzorstva.

§ 22.

Predsednik upravnega sveta vodi za drugo, jo reprezentuje na zunaj ter jo zastopa sodno in izvensodno; sklicuje seje upravnega sveta in izvršuje njegove sklepe. Pisma, s katerimi se zadrugi ne nalaga obveznosti, podpisuje predsednik sam.

Pogodbenih obvez za zadrugo pa predsednik sam ne more prevzemati. V ta namen je treba sklepa upravnega sveta, za obveznost na zunaj pa formalnega podpisa tvrdke v zmislu § 20.

Vsaj vsake tri mesece se mora predsednik prepricati o blaginjenem stanju, o stanju obvez in terjatev zadruga, o rednih vknjižbah in mora ob kakem neredu takoj ukreniti, kar se mu zdi primerno; to poroča tudi upravnemu svetu.

Komerijske posle zadruga upravlja pod nadzorstvom predsednika za to nameščena sposobna moč.

§ 23.

Kadar je predsednik zadržan, ga nadomešča njegov namestnik. Področje predsednikovega namestnika je v tem slučaju v vsakem oziru enako predsednikovemu področju.

2. Nadzorstvo.

§ 24.

Nadzorstvo obstoja iz petih članov, ki jih voli občni zbor z absolutno večino glasov za dobo treh let; izvoliti se sme vsak zadrudnik razen članov upravnega sveta.

Vsako leto izstopi ena tretjina članov nadzorstva in se voli na novo. Prvo in drugo leto določijo žreb dotične člane, ki izstopijo, v zadnjem pa izstopi ostali. V nadaljnjih letih izstopijo tisti, ki so že tri leta člani nadzorstva. Izstopivši člani se smejo na novo voliti.

Nadzorstvo voli iz svoje srede predsednika, njegovega namestnika in zapisničarja. Sklepi so veljavni, če so navzočni najmanj trije člani. Predsednik vsekdar glasuje, pri enakosti glasov pa odloči.

Člani nadzorstva jamčijo za škodo, ki jo povzroče, ako ne izvršujejo svojih dolžnosti ali pa jih izvršujejo malomarno.

Člani nadzorstva ne dobivajo nagrad ali tantijem.

§ 25.

O nekaterih zadevah sklepa upravni svet in nadzorstvo na skupnih sejah, na katerih predseduje predsednik upravnega sveta in na katerih mora biti večina članov upravnega sveta in nadzorstva navzočna. Sklepa se z navadno večino glasov.

Na skupnih sejah se določuje:

1. Določitev in sestavljanje poslovnega službenega in disciplinarnega reda za uradnike in druge uslužbenice (§ 16.).
2. Najemanje posojil.
3. Nakup, obremenitev in prodaja nepremičnin.
4. Nabava in prodaja premičnin v vrednosti nad 5000 dinarjev.
5. Sestavljanje poslovnika za upravni svet in nadzorstvo (§§ 24. in 26., 7. odstavek).
6. Kooptacija članov upravnega sveta (§§ 22. in 26., 2. odstavek).

3. Občni zbor.

§ 26.

Redni občni zbor se skliče ob zborovanju delegacije Udruženja jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, sicer pa najpozneje do 30. julija.

Izredni občni zbor se skliče, če se potrebno vidi upravnemu svetu ali nadzorstvu, ali če to zahteva od upravnega sveta ena tretjina zadrudnikov v posebni pismeni vlogi, v kateri se morajo navesti predmeti posvetovanja in sklepanja.

Dan, ura, kraj in dnevni red občnega zbora se razglasi vsaj 14 dni prej v »Učiteljskem Tovarišu«. Ako bi ta list prenehal, se sklicujejo občni zbori v Uradnem listu, ki izhaja v Ljubljani.

§ 27.

Predmeti sklepanja občnega zbora so:

1. Izprememba pravil.
2. Razdružba in likvidacija zadruga.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Izvolitev upravnega sveta in nadzorstva (§§ 17. in 26.).
6. Odstavljanje upravnega sveta in nadzorstva.
7. Odločitev o pritožbah, vloženih proti poslovanju in sklepom upravnega sveta in nadzorstva (§ 6. c).

§ 28.

Vsak zadrudnik ima na občnem zboru en glas.

§ 29.

Občni zbor sklepa veljavno ob navzočnosti vsaj $\frac{1}{2}$ članov.

Ako bi tega ne bilo, se vrši $\frac{1}{4}$ ure pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati. Sklepa se z nadpolovično večino glasov; ob enakosti glasov odloči predsednik.

§ 30.

Občnemu zboru predseduje predsednik upravnega sveta.

Voli se z listki, z vzklikom pa samo tedaj, če ni ugovora. Predsednik sme zahtevati, da se predlogi pismeno formulirajo in njemu izročijo.

§ 31.

O občnem zboru se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in zapisničar in dva overovalca, ki ju izvoli občni zbor.

Razglasila zadruga.

§ 32.

Zadruga objavlja svoje razglase potom »Učiteljskega Tovariša«.

VII. Zadrudno poslovanje.

§ 33.

Poslovni, službeni in disciplinarni red sestavi upravni svet in nadzorstvo. Uslužbenici zadruga so neposredno podrejeni predsedniku upravnega sveta, oziroma onemu, ki ga določi v to upravni svet.

VIII. Razdružitev zadruga.

§ 34.

Zadruga se razdružuje:

1. Ako to sklene občni zbor.
2. Ako pride v konkurz.
3. Ako to odredi upravna oblast.

Po sklepu občnega zbora se sme zadruga le tedaj razdružiti, ako se je za ta sklep sklicala posebni občni zbor in sta bili navzoči vsaj dve tretjini zadrudnikov. Da je sklep veljaven, morajo glasovati zanj tri četrtine navzočih zadrudnikov. Če pa pri takem občnem zboru nista zastopani dve tretjini zadrudnikov, se skliče v treh tednih drug občni zbor, ki je brez oziroma na udeležbo sklepčen s tričetrtino večino.

Način glasovanja je razdružiti določa občni zbor z absolutno večino.

IX. Likvidacija zadruga.

Glede likvidacije veljajo §§ od 41. do 52. zakona z dne 9. aprila 1873. leta. Morebiti preostalo čisto imetje zadruga se izroči Učiteljskima domovima v Ljubljani in v Mariboru, in sicer vsakemu polovico.

X. Razsojevanje preprirov.

§ 36.

Prepire iz zadrudnega razmerja, bodisi med zadrudniki ali pa med zadrudniki in upravnim svetom, razsoja nadzorstvo. Zoper razsodbo nadzorstva je dopustna pritožba na občni zbor, ki razsoja končno in neprevzljivo.

Če zoper razsodbo nadzorstva ni pritožbe, je ta razsodba neizpodbitno pravomočna.

Prepire, pri katerih sta prizadeta nadzorstvo samo ali kak član kot stranka, razsoja neprizivno občni zbor.

XI. Prehodna določila.

Člani prvega upravnega sveta, ki preiskrbe za vpis teh pravil v zadrudni register in ki se legitimirajo s temi pravili so:

1.
2.
3.
4.
5.

Ljubljana, dne

Na novo je izšla
v založbi Oblastne zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani
karta zgodovinskega razvoja kraljevine Srbov,
Hrvatov in Slovencev 1804—1918
v priročni izdaji (49×50 cm) za srednje, meščanske, osnovne in strokovne šole. Dobiva se pri Oblastni zalogi in po vseh knjigarnah za ceno 8 Din.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke
brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju
M. J. GERJEV SIN, Maribor
Gospodsk. ulica 15.

Pokret učiteljic.

ZENA ŠOLSKI NADZORNIK —
DR. LJUBICA JOVIČIČ.

Po dolgi borbi »Organizacije Učiteljica in Zabavilja« ter s pomočjo »Narodnega ženskega Saveza« je bila zopet imenovana žena za šolskega nadzornika. Dr. Ljubica Jovičič se je s tem imenovanjem dalo priznanje za njeno dosedanje delovanje na šolskem polju ter se ji nudi možnost za nadaljnje koristno udejstvovanje. Doktorirala je pred vojno v Švici. Ves čas svojega delovanja se je bavila s problemi delovne šole. V to svrhu je tudi prebila prošlo leto v Nemčiji ter proučevala raznovrstne tipe nove šole. Njena predavanja na univerzi so pokazala, da je izvrstna šolnica.

Mladinska Matica.

Te dni razpošiljamo bloke za nabiranje naročnikov za Mladinsko Matico na vse šole, ki niso lansko leto imele nobenega naročnika med šolsko mladino. Takih šol je v Sloveniji ena cela tretjina. Vzrok temu dejstvu je iskati v pasivnosti od strani učiteljstva na dotičnih šolah. Kakor že omenjeno v prejšnjih številkih našega lista, je bila ta pasivnost v lanskem letu deloma razumljiva, če upoštevamo dejstvo, da učiteljstvo ni moglo z zaupanjem zreti na to prekoristno akcijo naše organizacije, ker ni imelo iz prejšnjih let dokazov za resnost in uspešnost tega prizadevanja, na katere bi oprlo svoje zaupanje in vero. Ze takoj prvo leto dela Mladinske Matic je pomenilo pravcato presenečenje celo za najbolj optimistične tovariše in tovarišice.

Letos bo stopila Mladinska Matica korak dalje na poti svojega prizadevanja. Štiri ilustrirane knjige bo predložila še pred koncem šolskega leta svojim mladim naročnikom za bajno nizko ceno 10-50 Din. Mladinska Matica hoče poskrbeti, da bodo njene knjige, ki naj polagoma postanejo slovenska reklamna knjižnica za našo dečo, vsebinsko in tehnično odgovarjale modernim zahtevam mladinske poučne in zabavne literature.

Dolžnost vsake slovenske učiteljstva je, da podpira to plemenito stremenje po svojih najboljših močeh.

Februar in marec bodita posvečena živahni propagandi za Mladinsko Matico po vseh šolah Slovenije. Vsak tovariš in vsaka tovarišica naj skuša po možnosti še preko računati 12% procentualo svojega razreda za Mladinsko Matico ter predložiti denar in naročilnice najpozneje do 31. marca t. l. Poverjeništvu UJU Ljubljana.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učiteljstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

Pevski zbor UJU učiteljstva.

—pev. Pevski zbor učiteljstva UJU v Ljubljani si je na svojem rednem letnem občnem zboru dne 2. t. m. izvolil sledeči odbor: Sežun Andro, predsednik; Kovač Marija, podpredsednica; Zupančič Drago, tajnik; Grčar Tit, blaginjak; Stritar Albin, arhivar. Odborniki: Mihelič Josipina, Rak Zora, Primožič Ivan in Pahor Jože. Pregledovalca: Oranič Helena in Rupret Vinko. V artistični odbor: Cerut Silvester in Primožič Ivan.

Obisk zadnjega tečaja je bil slab. Mnoge je zadržalo slabo vreme. Stopili smo v stik z Mariborom radi koncerta 2. marca t. l. Odbor poziva tiste člane, ki mislijo, da ne bodo sodelovali v Mariboru, da mu javijo to po dopisnici vsaj do 12. t. m. Kdor tega ne javi, računamo z njim brezpogojno. — O nadaljnjem Vas obvestimo s posebno okrožnico. Odbor ima trden namen, voditi strogo evidenco posežanja vaj in sploh vpletati vsestransko disciplino od zgoraj in od spodaj. Zaupajte mu in podpirajte ga! To sežijo imamo še več koncertov, zato bodite točni in vestni ter ne mučite z odsotnostjo rednih in marljivih sopevcev. — Odbor.

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jož Rojina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

Iz Zveze državnih nameščenцев za Slovenijo.

—z Za naše interese gre! Gospodarski krogi so pokrenili akcijo, da se dodela komisarijat pri obč. upravi in pri obl. samoupravi sosveti. Ker je bila naša »Zveza« na to akcijo opozorjena, je tudi ona nominirala svoje kandidate. Predlog je pri ministrstvu. — »Naš Glas«.

—z Razlike. Finančna direkcija je že poslala pregled potrebščin za izplačilo razlik finančnemu ministrstvu. Računovodstva so izvršila ogromno delo v nekaj dneh. Za ostale pokojnine in potnine pa je kredit (ca. 3 mil.) že odprt in se že izplačujejo.

—z V ministrstvih se že izdeluje enoten načrt za preureditev službene pragmatike. Kakor čujemo, odpadejo kategorije in bo uveden lestvični plačilni sistem.

—z Funkcionarji Zveze državnih nameščenцев za Slovenijo. Pri seji odbora naše Zveze je bil dne 24. januarja 1929 izvoljen za načelnika g. dr. Ferjančič, dvorni svetnik, za I. podnačelnika g. A. Skulj, predsednik UJU, za II. podnačelnika pa častni član odbora g. Lilleg. Za tajnika je bil izbran g. J. Bekš, za blaginjaka g. M. Rus.

Splošne vesti.

— Izplačilo razlik. Izvedeli smo iz naš nesljivega vira, da je finančno ravnanje prešlo obvestilo, da je kredit za izplačilo razlik odprt. Upamo, da nam jih računovodstvo nakaže v najkrajšem času.

— Seja širjega glavnega odbora UJU v Beogradu se bo vršila 24. februarja t. l. v Uč. domu v Beogradu. Začetek seje ob 9. uri dopoldne. Ker je seja važna in se bo na njej sklepalo o bodočem delu v organizaciji, se pozivajo člani, da se seje gotovo udeležijo. Dnevni red: 1. Poročilo o dosedanjem delu izvršnega odbora. 2. Zahteve in želje poverjeništev. 3. Vprašanje reorganizacije udruženja. 4. Diskusija o učnem načrtu. 5. Vprašanja in predlogi.

— Novi uradniški zakon. Po nekkih vesteh je novi uradniški zakon že izdelan. Vse kategorije odpadejo in vse uradništvo bo razdeljeno na 12 skupin (činovnih razredov). Kako se bo prevajalo iz sedanjih kategorij, skupin in službenih let na nove položaje, se še ne ve. Vsekakor je pričakovati, da pridobljene pravice ostanejo. Grozi 40letna službena doba, pravico do pokojnine pridobi uslužbenec šele s 15 službenimi leti. Obeta se generalna revizija upokojeencev, ki pa bi bila zelo enostavna; vse upokojitve z manj ko 15 službenimi leti bi se razveljavile, upokojenici bi se odpravili s tri, oziroma šestmesečno odpravnino. — Koliko od vsega tega bo držalo, se bo kmalu videlo. — (»Pošt. ni Glasnik«).

— Kaj listi obetajo: V najkrajšem času se bo izenačilo višje, srednje in osnovno šolstvo. Nato bo ministrstvo pričelo z veliko preosnovo vse prosvetne uprave in njenih oddelkov. Prosvetna uprava se bo ločila od politične. Ustanovile se bodo posebne prosvetne direkcije, ki jih bo 13. Nato se bo začelo s preosnovo ministrstva samega, tako da bodo najbrž ukinitveni oddelki, ki imajo krajevni značaj, kot n. pr. oddelki za Slovenijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino itd., ker se bodo enotno uredili, tako da bo n. pr. oddelki za osnovno šolstvo za vso državo enoten. Na podlagi te preosnove se bo potrebno osebje in šolstvo nadalje reduciralo. Izdelan je nov načrt o načinu napredovanja, upokojevanja in nameščanja. Čujemo, da bo pri uradniških plačah in povzvišanjih zelo intenzivno sodelovalo finančno ministrstvo. Krediti za novo postavljanje osnovnošolskih učnih oseb še niso odprti. — Tako listi!

— Prijava organizacij oblasti. Na zadnje vprašanje beograjske obitne zbornice je notranje ministrstvo glede prijave društev in društvenih zborovanj po novem zakonu o zaščiti države izdalo sledeči odlok: Po čl. 4. zakona o zaščiti države je treba vsako društvo (udruženje) prijaviti, ker je po tem členu pristojni veliki župan dolžan oceniti, ali je društvo političnega ali nepolitičnega značaja. Kar pa se tiče zborovanj, ki se vrše v svrhu razprave o stanovskih vprašanjih, ne spadajo pod stalno policijsko kontrolo in na taka zborovanja oblast ne pošilja svojega zastopnika, kar je urejeno že z navedbo notranjega ministrstva z dne 7. januarja 1929, J. B. br. 1071. Tako se ima postopati vse dotle, dokler oblasti ne opazijo, da se kako društvo bavi s političnim posli. Istočasno opozarjamo vsa okrajna društva, da najkasneje tri dni prej prijavijo društveno zborovanje sreskemu poglavarju in prilože za dovolilnico kolek za 20 Din.

— Nova komisija za neodobrene učne knjige. Prosvetni svet je glede slovenskih učnih knjig in učil, ki še nimajo odobrenja prosvetnega sveta, sklenil, da se sestavi seznam teh knjig in učil ter da se po I. izvod predloži prosvetnemu svetu. Pregledal jih bo odsek treh članov, ki bo predlagal odobritev. V svetu so dr. K. Capuder, načelnik Ilić in inspektor Lalelić.

— Sestanek delegatov slovenskih učiteljskih društev se vrši v Beogradu 25. februarja t. l. v svrhu sprejema pravil za Savez splošno-slovenskega učiteljskega udruženja.

— Vseslovensko Učiteljsko Udruženje. Sporazum, ki so ga dosegli delegati UJU s čehoslovaškim, poljskim in drugim učiteljskim v Brnu leta 1928., bo še ta mesec sankcioniran v Beogradu. Dne 25. februarja pridejo v Beograd delegati iz Čehoslovaške, Poljske, Bulgarije in Podkarpatske Rusije, da skupno z našimi delegati uredijo pravila